

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar
Year: 5 - Number: 16, p. 183-194, Summer 2021

Uluslararası Ticaret İşlemlerinin BOBİ-FRS, TMS/TFRS ile VUK Kapsamında Karşılaştırılmalı Olarak İnceleme ve Uygulaması *Comparative Analysis and Application of International Trade Transactions under BOBI-FRS, TMS / TFRS and VUK*

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.935189>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliř Tarihi /
Article Arrival Date
09.05.2021

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
13.06.2021

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.06.2021

Asya Studies

Öğr. Gör. Dr. İsa Kılıç
İskenderun Teknik Üniversitesi,
İskenderun Meslek Yüksekokulu,
Muhasebe ve Vergi Bölümü,
isa.kilic@iste.edu.tr

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0001-7406-2245>

Dr. Öğr. Üyesi Servet Önal
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İşletme Bölümü,
servetonal@osmaniye.edu.tr

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0001-5452-6938>

Öz

Uluslararası ticaret, genel anlamda ülkeler arasında mal ve hizmetin el değiştirmesi şeklinde tanımlanabilir. Uluslararası ticaretin hacmi her geçen gün artış göstermektedir. Uluslararası ticaretin tarafları olan ülkeler ise yapılan bu ticari işlemlerin; doğru, anlaşılabilir ve uluslararası sisteme uygun bir şekilde kaydedilmesini ve takip edilmesini arzulamaktadır. Uluslararası ticari işlemlerin tek bir formatta kaydedilip değerlendirilmesi, raporlanması ve ortak bir şekilde yorumlanması ancak uluslararası muhasebe standartlarının tüm ülkeler nezdinde uygulanması ile mümkün hale gelecektir. Ülkemiz özellikle son on yılda Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK)'nın da kurulması ile bu yolda ciddi manada yol alınmış olup bu hususta çalışmalara da kurumca devam edilmektedir. Bu çalışmada, uluslararası ticaret işlemlerinde sıklıkla kullanılan Büyük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (BOBİ) adıyla yayınlanan *BOBİ-FRS 6 Stoklar bölümü* ve Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) adıyla yayınlanan *TMS/2 Stoklar Standardı*, *BOBİ-FRS 20 Yabancı Para Çevrim İşlemleri* ve *TMS/21 Kur Değişiminin Etkileri Standardı* hakkındaki düzenlemeler kendi içlerinde ve Vergi Usul Kanunu (VUK) düzenlemeleri ile kıyaslanarak bu bölüm ve standartların birbirleri ile benzerlikleri, farklılıkları açıklanmış, tablolar yardımı ile özetlenmiş ve çeşitli örnekler kullanılarak da uygulama ile gösterilmiştir. Çalışma ile araştırma kapsamındaki uluslararası muhasebe işlemlerinde kullanıcılarına uluslararası muhasebe işlemlerinin daha iyi anlaşılması, karşılaştırılabilir finansal raporlama hazırlanması suretiyle işletmelerin başarı durumlarının ölçülebilir hale getirilmesi hususunda önemli faydalar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Ticaret, BOBİ-FRS, TMS, Vergi Usul Kanunu, Stoklar, Yabancı Para

Abstract

International trade can be defined as the exchange of goods and services between countries in general. The volume of international trade is increasing day by day. The countries that are parties to international trade, on the other hand, of these commercial transactions; It desires to be recorded and followed up accurately, comprehensibly and in accordance with the international system. Recording, evaluating, reporting and interpreting international business transactions in a single format will only be possible with the implementation of international accounting standards in all countries. In our country, especially in the last decade, with the establishment of the Public Oversight, Accounting and Auditing Standards Authority, a serious progress has been made in this direction and the studies on this issue are continuing by the institution. In this study, *TMS / 2 Inventories Standard* published under the name of *BOBI-FRS 6 Inventories* section and *Turkey Accounting Standards*, published under the name of *Large and Medium-Sized Enterprises*, *BOBI-FRS 20 Foreign Currency Translation Transactions* and *TMS / 21 Standard on the Effects of Currency Changes*, which are frequently used in international trade transactions. The similarities and differences of these sections and standards are explained by comparing the regulations on themselves and with the Tax Procedure Laws, summarized with the help of tables and shown with practice using various examples. The study will provide significant benefits to its users in international accounting transactions within the scope of the research, in terms of better understanding of international accounting transactions and making the success of enterprises measurable by preparing comparable financial reporting.

Keywords: International Trade, BOBİ-FRS, TMS, Tax Procedure Law, Inventories, Foreign Currency

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Kılıç, İ. ve Önal, S. (2021). Uluslararası Ticaret İşlemlerinin BOBİ-FRS, TMS/TFRS ile VUK Kapsamında Karşılaştırılmalı Olarak İnceleme ve Uygulaması. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 5(16), 183-194.

1. GİRİŞ

Ülkemizde olduğu gibi dünyada da uluslararası ticaret yaygınlaşmaya devam etmektedir. Böylece ülkeler ellerinde daha yoğun bulunan, ihtiyaçtan fazla olan mal veya hizmetleri ihraç etmekte ya da ihtiyaç duyduğu bazı mal ve hizmetleri de ithal etmektedir. Günümüz koşullarında bu işlemler çok daha kısa süre içerisinde olabilmektedir. Ticaretin bu kadar artması, sınır algılarının giderek soyutlaşması vb. nedenler ülkeleri farklı birçok hususta olduğu gibi muhasebe alanında da ortak bir zeminde buluşmaya yönlendirmiştir (Alataş ve Kılıç, 2018:454). Küresel ticari işlemlerin artması ile uluslararası ticari işletmelerin kullanabileceği ortak bir muhasebe dili mühim bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmış ve birçok çeşitli kuruluş bu konuyla ilgili çalışmalar yapmıştır (Dayıoğlu ve Dursun, 2020:160). İşletmelerin dış ticaret miktarının artması, faaliyet gösterdikleri ülkelerin sayısının yükselmesi ve dünyadaki sınırların ortadan kalkmasıyla işlemlerin mali tablolara karşılaştırılabilir, doğru ve aynı zamanda yorumlanabilir bir şekilde sunulması gibi bir problem doğmuş, bunun sonucunda da uluslararası finansal raporlama standartları belirlenmiştir (Özkan, 2021:45). 1973 yılında Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board, IASB) kurulmuştur. UFRS, ülkeler arasında muhasebe uygulamalarında birbirlerine yakın değerlendirme ve sınıflama kriterleri getirerek ortak bir işletme dili oluşturmuştur. Bu uluslararası gelişmelere entegre olmak için 01/01/2005 tarihi ile ülkemizde de UFRS'ler kullanılmaya başlanmıştır. Böylece ülkemiz bu sürece dâhil olmuştur. Ancak bu süreç muhasebe kültürünün farklı olduğu ülkelerde muhasebe uygulamalarını bazı noktalarda değiştirmiştir. Bu amaçla Türkiye Muhasebe Standartları oluşturulmuş ve uygulanmaya başlanmıştır (Karacan, Çiftçioglu ve Kutlu, 2018:1). Ülkemizde uluslararası muhasebe standartlarına uyum iş ve işlemlerini Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) yürütmektedir. KGK, uluslararası gelişimden dolayı TTK'e göre istenmiş olan bağımsız denetim konusunda düzenleme yapmak üzere 660 sayılı KHK ile 2 Kasım 2011'de faaliyete başlamıştır. Özerkliğe sahip bir üst kurul olarak kurulmuştur. KGK'nın nihai amacı, sermayedarların menfaatlerini korumak ve denetim raporlarının gerçeğe uygun ve bağımsız bir şekilde oluşturulmasıyla alakalı kamu faydasını muhafaza etmek ile gerçek, güvenilir ve kıyaslanabilir mali bilgilerin sunumunu gerçekleştirmektir (Akçay ve Uysal, 2019:259). KGK bugüne kadar birçok uluslararası muhasebe ve denetim standartları yayınlamak ve bunlar hakkındaki çalışmalarını da devam ettirmektedir. Uluslararası zeminde ortak bir muhasebe uygulaması ve finansal raporlama sistemi yaygınlaşmakta vve ülkemizde bu sisteme entegre olmada oldukça yol kat etmiştir. Ülkemizde uygulanan Tekdüzen Muhasebe Sistemine ek olarak, son aşamada Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) yayınlanmıştır (Sabuncu, 2018:739). BOBİ FRS'nin de yürürlüğe girmesi ile ülkemizde Tekdüzen Muhasebe Sistemi, TMS/TFRS ve BOBİ FRS gibi muhasebe uygulamalarına göre finansal tablolar hazırlanmaktadır. Bu çalışmada da stoklar ve kur değişimi etkileri standartları hakkında VUK, TMS/TFRS ve BOBİ FRS kapsamındaki düzenlemelerin karşılaştırmalı olarak tartışılıp örnekler yardımı ile anlatılması amaçlanmıştır.

2. ULUSLARARASI TİCARET İŞLEMLERİ

Dış ticaret veya diğer bir ifadeyle uluslararası ticaret çok eski tarihlerden bu yana hep önemi korumuştur. Sanayi devriminden önce ülkeler arasında ağırlıklı olarak tarım ve tekstil ürünleri ticareti yapılırken, sanayi devriminden sonra sanayi ürünleri ve makinaların üretilmesiyle ticareti yapılan malların çeşitliliği artmış ve karşılıklı ticaret hacimleri önemli miktarlara ulaşmıştır (Görgün ve Adıgüzel, 2020:4). Dış ticaret; dışarıya satım olarak da ifade edilen "ihracat" ve dışarıdan alım olarak da ifade edilen "ithalat"tan oluşmakta ve genel bir ifadeyle; insanların ihtiyaç hissettiği mal ve hizmetlerin ülkeler arası alım ve satım işlemi şeklinde tanımlansa dahi dikkatli bir incelemeyle dış ticaretin işlem süreci içerisinde birçok tarafın hizmet ettiği görülmektedir (Günaydın ve Atlay Işık, 2017:242). Uluslararası ticaret işlemleri hizmeti sunan bu kişiler alanında uzman kişilerden oluşmalıdır.

Dış piyasalarda ticaret yapmak işletme içerisinde de dış ticaret işlemlerini takip edecek insan kaynağı ihtiyacını ve muhasebe biriminin dış ticarete karşılaşılan her durumun kaydedilmesi ve raporlanması hususunda bilgi sahibi olması ihtiyacını doğurmaktadır (Ayluçtarhan ve Kaya, 2018:11). Böyle bir işletmenin muhasebe departmanında yer alan bir muhasebe elemanı çalıştığı işletmenin tabii olduğu muhasebe uygulamalarına göre Tam Set TMS/TFRS, BOBİ FRS gibi düzenlemelere vakıf olması aralarındaki farklılıkları bilmelidir.

2.1. VUK, TMS/TFRS, BOBİ-FRS'lerden Stoklar ve Kur Değişimleri Düzenlemelerinin Karşılaştırılması

Ülkemizde yıllardır muhasebeyi vergi mevzuatı yönlendirmiş ve işletmelerin finansal durumları vergi kanunları ölçüt alınarak hazırlanmıştır. Oysa bugün küresel çapta tüm işletmelerin ortak bir muhasebe düzenine sahip olması ve işletmenin finansal durumunun vergi kaygısından uzak, doğru ve gerçekçi bir şekilde hazırlanması gayesi ile standartlar geliştirilmiştir. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de muhasebe alanında ortak muhasebe standartlarının kullanımı ile ilgili çalışmalar yapılmıştır (Abdioğlu, Yumuşak ve Uyar, 2014:365). Hem dünya dış ticaretinde hem de ülkemizde uluslararası ticaretin gelişmesine paralel ülkemizde uygulanan tek düzen muhasebe sistemi, kayıtların tutulmasında eksik kalmaktadır. Avrupa ve ticaret yapılan diğer ülkeler UFRS kapsamında işlem yaptığından ülkemizde de bu hususta bir standartlaşmaya ihtiyaç duyulmuştur (Kökeş, 2014:30). Bu standartlaşmaya geçiş süreci kapsamında yayımlanan BOBİ-FRS Stoklar ve Yabancı Para Çevrim işlemleri düzenlemeleri, ilgili TMS ve VUK düzenlemeleri ile karşılaştırılmıştır.

2.2. BOBİ-FRS 6. Bölüm Stoklar

BOBİ-FRS/6. Bölüm Stoklar standardı; KGG'nın ilan ettiği BOBİ-FRS tebliği md. 6'da büyük ve orta büyüklükteki işletmelerin stokları hakkındaki işlemlerini ortak bir çerçeve halinde sunmuştur (Ergi ve Güleç, 2019: 378). Bu amaç ile standart, stokları aşağıdaki niteliklerden birine sahip olan varlıklar olarak dikkate almaktadır (BOBİ-FRS, md.6/2). (Hocam ben buraya kadar yaptım, sonrası %90 mevzuat)

- Olağan işletme faaliyetleri kapsamında satılmak üzere elde tutulan varlıklar,
- Olağan işletme faaliyetleri kapsamında satılmak üzere üretilmekte olan varlıklar,
- Üretim sürecinde veya hizmet sunumunda kullanılacak ham madde ve malzeme.

TMS 2 Stoklar standardı, muhasebede stokların muhasebeleştirilmesi ile ilgili temel konu, stokların bir varlık olarak muhasebeleştirilmesinde, kullanılmasında ve elden çıkarılmasında gerçekleşen gelirler ile karşılaştırılacak olan ilgili maliyetin belirlenmesini, stok maliyetlerinin, net gerçekleşebilir değere indirgemeyi de içererek, nasıl saptanacağını ve gidere dönüşeceğini açıklar. Ayrıca stok maliyetlerinin oluşumu, içeriği ile uygulanacak değerlendirme yöntemleri hakkında da bilgi verir (TMS 2 prg.1).

Stokların Satın Alma Maliyeti: BOBİ-FRS Bölüm 6'da Stokların satın alma maliyetleri; satın alma fiyatını, ithalat vergilerini ve iade alınamayan diğer vergileri, nakliye, yükleme ve boşaltma maliyetlerini ve mamul, malzeme ve hizmetlerin elde edilmesiyle doğrudan ilişkilendirilebilen diğer maliyetleri içerir. Ticari iskontolar, indirimler ve diğer benzeri kalemler, satın alma maliyetinin belirlenmesinde indirim konusu yapılırlar (BOBİ-FRS md. 6/7). Satın alma maliyeti ile ilgili BOBİ FRS, TMS 2 ve VUK 'da da aynı düzenlemeler mevcuttur.

Stoklarda Vade Farkı Ayırıştırması: Bir yıl veya daha kısa vadeli bir ödeme karşılığında satın alınan stoklar, vade farkı ayırıştırılmaksızın, ödenen veya ödenmesi beklenen nakit tutar üzerinden ölçülür. Bir yıldan uzun vadeli bir ödeme karşılığında satın alınan stoklar ise, vade farkı ayırıştırılarak peşin fiyat üzerinden (diğer bir ifadeyle işletme peşin ödeme yapmış olsaydı ödeyeceği fiyat üzerinden) ölçülür (BOBİ-FRS md. 6/8). Ayrıca bu vade ayırıştırmanın da oluşan vade farkının da "*Finansal Araçlar ve Özkaynaklar*" bölümünün 9.14 - 9.19 etkin faiz yöntemine göre hesaplanarak, faiz gideri olarak muhasebeleştirilmesi düzenlenmiştir. TMS 2' md. 18'de peşin alım ile vadeli alım arasında bir fark olduğu takdirde aradaki farkın gider olarak muhasebeleştirilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

VUK madde 262'de "*Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilimum giderlerin toplamını ifade eder.*" şeklinde açıklamaya yer verilmiştir. Satın alınan stok türlerinin maliyetine; satın alma bedeli, taşıma, sigorta, hamaliye (boşaltma, istifleme, yükleme), gümrük giderleri, gümrük vergileri, montaj, belirli dönemlere ilişkin olmak üzere finansman giderleri (faiz, komisyon, kur farkları, vade farkları), akreditif giderleri (Özulucan ve Temel, 2020:914) dâhil edilebilir. Görüldüğü gibi stokların vade farkı ayırıştırmasında BOBİ-FRS, TMS 2 ve VUK arasında farklı düzenlemeler mevcuttur.

Stokların Dönüştürme Maliyeti: Dönüştürme maliyetlerinin belirlenmesinde tam maliyet yöntemi kullanılır. Tam maliyet yönteminde, sabit ve değişken genel üretim giderlerinin tamamı

dönüştürme maliyetine dâhil edilir. Ancak faaliyetleri geçici veya kalıcı olarak durdurulan ya da henüz faaliyete geçmemiş bölümlere ilişkin sabit genel üretim giderleri dönüştürme maliyetine dâhil edilmez, gider olarak “Satışların Maliyeti” kaleminde gösterilir. Bununla birlikte, sabit genel üretim giderlerinin, normal üretim kapasitesi esas alınarak dönüştürme maliyetine dâhil edilmesi de mümkündür (normal maliyet yöntemi)(BOBİ-FRS md. 6/12-13). TMS 2 md. 12-13’de Stokların dönüştürme maliyetleri; direkt işçilik giderleri gibi, üretimle doğrudan ilişkili maliyetleri kapsar. Sabit genel üretim maliyetlerinin dönüştürme maliyetlerine dağıtımı, üretim faaliyetlerinin normal kapasitede olacağı varsayımına dayanır. Normal kapasite, planlanan bakım-onarım çalışmalarından kaynaklanacak kapasite düşüklüğü de dikkate alınarak, normal koşullarda bir veya birkaç dönem veya sezonda elde edilmesi beklenen ortalama üretim miktarıdır. VUK’un md. 275’e göre de tam maliyet yönteminin stok maliyeti hesaplama yöntemi olarak kullanılması gerektiği anlaşılmaktadır(Marşap ve Barışçı, 2014: 2). Bu düzenlemelerle BOBİ-FRS; tam maliyet yöntemi ile VUK’daki düzenlemelerle, normal maliyet yöntemi ile de TMS 2’deki düzenlemelerle benzerlik göstermektedir.

Stok Maliyetlerinin Ölçüm Teknikleri: Mamul maliyetleri üretim giderlerinin gerçekleşmiş tutarları esas alınarak fiili maliyet yöntemine göre belirlenir. Ancak sonuçlar fiili maliyete yakınsa, standart maliyet yöntemi veya perakende yöntemi gibi stok maliyeti ölçüm yöntemleri kullanılabilir. Standart maliyet hesabında, ham madde ve malzemelerin, işçiliğin, verimliliğin ve kapasite kullanımının normal düzeyleri dikkate alınır. Standart maliyetler, düzenli olarak gözden geçirilir ve gerektiği takdirde mevcut şartlara göre yeniden belirlenir. Perakende yönteminde maliyet, stokların satış değerinden uygun brüt kâr marjının düşülmesi suretiyle bulunur(BOBİ-FRS, md. 6/19).TMS 2 md. 21’de sonuçlar maliyete yakınsa, stok maliyetinin ölçümüyle ilgili standart maliyet yöntemi ve perakende yöntemi gibi teknikler kullanılabilir. Standart maliyet hesabında, ilk madde ve malzemelerin, işçiliğin, verimliliğin ve kapasite kullanım oranlarının normal düzeyleri dikkate alınır. Standart maliyetler düzenli olarak gözden geçirilir ve gerek görülürse mevcut koşullar dikkate alınarak yeniden belirlenir. Görüldüğü gibi standart (madde 21), sonuçların maliyete yakın çıkması durumunda, stok maliyetinin ölçümüyle ilgili standart maliyet yöntemi ve perakende yöntemi gibi tekniklerin kullanılabileceğini belirtmiştir. Oysa, bu ölçüm teknikleri VUK açısından geçerli değildir. Fakat dönem içinde standart maliyet yöntemi uygulanmış ve yıl sonunda da sonuçlar fiili maliyete dönüştürülmüş ise, VUK açısından standart maliyet yönteminin kullanılmasında bir sakınca yoktur. VUK’un 190. maddesine göre bazı işletmelere (büyük mağazalar, eczaneler, büyük sanayi işletmeler) gerektiğinde iki veya üç yılda bir envanter çıkarma izni verilmiştir (Özulucan ve Temel, 2020:945).

Stok Maliyetlerini Hesaplama Yöntemleri: Stokların maliyeti, ilk giren ilk çıkar (FIFO) veya ağırlıklı ortalama maliyet yöntemlerinden biri kullanılarak hesaplanır. Son giren ilk çıkar (LIFO) yönteminin kullanımına ise izin verilmemektedir. Ayrıca normal şartlarda birbirleriyle aynı olmayan stok kalemleri ile özel projeler için üretilen ve ayrılan mal veya hizmetlerin maliyeti, her bir varlığa ilişkin maliyetler ayrı ayrı dikkate alınarak hesaplanır. (BOBİ-FRS, md. 6/20-21). Benzer niteliklere ve benzer kullanıma sahip tüm stoklar için aynı maliyet hesaplama yöntemi kullanılabilir gibi; nitelikleri veya kullanım alanları itibarıyla farklı olan stoklar için farklı maliyet hesaplama yöntemleri de kullanılabilir (BOBİ-FRS, md. 6.20). Bu ilkeler TMS-2 ve VUK ile de uyumludur. Bu ilkeler TMS-2 ve VUK ile de uyumludur(Selvi ve Ercan, 2018:54).

Stoklarda Değer Düşüklüğü: Her raporlama dönemi sonunda, stokların değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığı değerlendirilir. Stokların zarar görmesi, kısmen veya tamamen kullanılmaz hale gelmesi, satış fiyatlarının düşmesi, tamamlanma maliyetinin artması ya da tahmini satış maliyetlerinin yükselmesi gibi nedenlerle stoklar değer düşüklüğüne uğrayabilir. Stokların değer düşüklüğüne uğraması durumunda, stokların defter değeri net gerçekleşebilir değerine indirilir. Bu indirim tutarı, değer düşüklüğü zararını oluşturur ve Kâr veya Zarar Tablosunda “Satışların Maliyeti” kalemine yansıtılır (BOBİ-FRS, md. 6.22). TMS 2 md. 28’de Stokların maliyeti; stokların zarar görmesi, kısmen veya tamamen kullanılmaz hale gelmesi ya da satış fiyatlarının düşmesi gibi durumlarda geri kazanılamayabilir ve stok maliyeti geri kazanılabilir tutardan daha yüksek olabilir. Stokların maliyeti, tahmini tamamlanma maliyeti veya tahmini satış maliyetinin artması durumunda da geri kazanılamayabilir. Stoklar mali tablolarda, kullanımları veya satılmaları sonucunda elde edilmesi beklenen tutardan daha yüksek bir bedelle izlenemez. Maliyetlerin kullanım veya satış sonucu elde edilecek tutardan yüksek olması

durumunda, stok değer düşüklüğü karşılığı ayrılır. VUK md. 274'e göre de "Stok (emtia), maliyet bedeliyle değerlenir. Emtianın maliyet bedeline nazaran değerlendirme günündeki satış bedelleri % 10 ve daha fazla bir düşüklük gösterdiği hallerde mükellef, maliyet bedeli yerine emsal bedeli ölçüsünü tatbik edebilir değer kaybının %10 altına inmesi halinde bir karşılık ayrılacağı söylenebilir. Bu düzenlemelerle stoklarda değer düşüklüğü karşılığı hakkında BOBİ-FRS ve TMS 2'nin benzer VUK'da ise %10 gibi bir ölçüt konulduğu söylenebilir.

Stokların Gider Olarak Muhasebeleştirilmesi: Stoklar satıldığında, bu stokların defter değeri, ilgili hâsılatın finansal tablolara yansıtıldığı dönemde "Satışların Maliyeti" kaleminde Kâr veya Zarar Tablosuna yansıtılır. Stokların satılmak yerine işletmede kullanılması durumunda, söz konusu stokların maliyeti diğer varlıkların maliyetine dâhil edilebilir. Bu tür bir durumda, stokların maliyeti ilgili varlığın faydalı ömrü boyunca giderleştirilir (BOBİ-FRS, md.6.26-27). Stokların gider olarak kaydedilmesi ile ilgili TMS 2 ve VUK'da yer alan düzenlemeler de birbirleri ile benzerlik göstermektedir.

BOBİ-FRS Bölüm 6 Stoklar ve TMS 2 Stoklar standardı içerisinde yer alan benzer ve farklı yönler bulunmaktadır. Yukarıda özet haliyle anlatılan benzerlik ve farklılıkların bulunduğu hususlar tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Stoklar'ın BOBİ-FRS 6, TMS 2 ve VUK ile Karşılaştırılması

	BOBİ-FRS-6	TMS 2	VUK
Stokların Satın Alma Maliyeti	Stokların satın alma maliyetleri; satın alma fiyatını, ithalat vergilerini ve iade alınamayan diğer vergileri, nakliye, yükleme ve boşaltma maliyetlerini ve mamul, malzeme ve hizmetlerin elde edilmesiyle doğrudan ilişkilendirilebilen diğer maliyetleri içerir. Ticari iskontolar, indirimler ve diğer benzeri kalemler, satın alma maliyetinin belirlenmesinde indirim konusu yapılır.	BOBİ-FRS ile uyumludur	BOBİ-FRS ile uyumludur.
Vade Farkı Ayrıştırması	Bir yıla kadar olan vade farkları ayrıştırılmaz, bir yıl üzerindeki vade farkları ayrıştırılır.	Bütün vade farkları ayrıştırılır	Vade farkları stokların maliyetine eklenir.
Stokların Dönüştürme Maliyetleri	Tam Maliyet veya Normal Maliyet tercih edilebilir.	Normal maliyet yöntemi uygulanır, âtlı kapasite payına düşen sabit giderler, dönem gideri olarak muhasebeleştirilir	Tam maliyet yöntemi uygulanır, âtlı kapasite payına düşen sabit giderler de üretilen malın maliyetine yüklenir.
Stok Maliyetleri Ölçüm Teknikleri	Mamul maliyetleri üretim giderlerinin gerçekleşmiş tutarları esas alınarak fiili maliyet yöntemine göre belirlenir. Ancak sonuçlar fiili maliyete yakınsa, standart maliyet yöntemi veya perakende yöntemi gibi stok maliyeti ölçüm yöntemleri kullanılabilir.	Maliyet bedeli veya net gerçekleşebilir değerden düşük olamı ile ölçülür.	Net bir düzenleme bulunmamaktadır.
Stok Maliyetlerini Hesaplama Yöntemleri	Stokların maliyeti, ilk giren ilk çıkar (FIFO) veya ağırlıklı ortalama maliyet yöntemlerinden biri kullanılarak hesaplanır.	Gerçek Parti Maliyet Yöntemi, ilk giren ilk çıkar (FIFO), Ağırlıklı Ortalama Maliyet Yöntemi	BOBİ-FRS ile uyumludur
Stoklarda	Her raporlama dönemi	BOBİ-FRS ile uyumludur.	Stokların satış

Değer Düşüklüğü	sonunda, stokların değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığı değerlendirilir. Stokların zarar görmesi, kısmen veya tamamen kullanılmaz hale gelmesi, satış fiyatlarının düşmesi, tamamlanma maliyetinin artması ya da tahmini satış maliyetlerinin yükselmesi gibi nedenlerle stoklar değer düşüklüğüne uğrayabilir.		fiyatının, maliyet bedelinin %10 altına inmesi halinde karşılık ayrılır.
Stokların Gider Olarak Muhasebeleştirilmesi	Stoklar satıldığında, bu stokların defter değeri, ilgili hâsılatın finansal tablolara yansıtıldığı dönemde "Satışların Maliyeti" kaleminde Kâr veya Zarar Tablosuna yansıtılır.	BOBİ-FRS ile uyumludur.	BOBİ-FRS ile uyumludur.

Kaynak: BOBİ-FRS, TMS, VUK

Stoklar ile ilgili Örnekler;

Örnek 1. ABC işletmesi 10 Mart 2020 tarihinde kur 6,50 tl iken Brezilya'da 1kg'ı; peşin fiyatı 5 dolar, 10 ay vadeli 6 dolar, 20 ay vadeli 7 dolar olan kahve çekirdeklerinden 10.000 kg ithal etmeyi planlamaktadır(KDV göz ardı edilmiştir). Üç farklı alım alternatifi doğrultusunda da yapılması gereken kayıtlar aşağıdaki gibi olacaktır.

BOBİ-FRS'e göre yapılması gereken kayıtlar;

10/03/2020			
153 TİCARİ MALLAR		325.000	
	102 BANKALAR		325.000
Peşin Fiyat (10000*5\$)*(6,5)=325.000			

*Herhangi bir vade ayrımı söz konusu değildir.

10/03/2020			
153 TİCARİ MALLAR		390.000	
	320 SATICILAR		390.000
10 Ay Vadeli (10000*6\$)*(6,5)=390.000			

*BOBİ-FRS 6 Stoklara göre 1 yılı aşmayan vade farkları ayrıştırılmaz.

10/03/2020			
153 TİCARİ MALLAR		325.000	
428 ERTELENMİŞ VADE FARKI GİDERLERİ ¹		130.000	
	320 SATICILAR		455.000
Peşin Fiyat (10000*5\$)*(6,5)=325000			
20 Ay Vadeli (10000*7\$-5\$)*(6,5)=130.000			

*BOBİ-FRS 6 Stoklara göre 1 yılı aşan vade farkları ayrıştırılır.

TMS'e göre yapılması gereken kayıtlar;

10/03/2020			
153 TİCARİ MALLAR		325.000	
	102 BANKALAR		325.000

¹ Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı'nda yer alan hesap kullanılmıştır.

Peşin Fiyat (10000*5\$)*(6,5)=325000		
--------------------------------------	--	--

*Herhangi bir vade ayırımı söz konusu değildir.

10/03/2020		
153 TİCARİ MALLAR	325.000	
328 ERTELENMİŞ VADE FARKI GİDERLERİ	65.000	
		390.000
320 SATICILAR		
Peşin Fiyat (10000*5\$)*(6,5)=325000		
10 Ay Vadeli (10000*6\$-5\$)*(6,5)=65.000		

*TMS 2 Stoklara göre tüm vade farkları ayrıştırılır.

10/03/2020		
153 TİCARİ MALLAR	325.000	
428 ERTELENMİŞ VADE FARKI GİDERLERİ	130.000	
		455.000
320 SATICILAR		
Peşin Fiyat (10000*5\$)*(6,5)=325000		
20 Ay Vadeli (10000*7\$-5\$)*(6,5)=130.000		

*TMS 2 Stoklara göre tüm vade farkları ayrıştırılır.

VUK'a göre yapılması gereken kayıtlar;

10/03/2020		
153 TİCARİ MALLAR	325.000	
		325.000
102 BANKALAR		
Peşin Fiyat (10000*5\$)*(6,5)=325000		

10/03/2020		
153 TİCARİ MALLAR	390.000	
		390.000
320 SATICILAR		
10 Ay Vadeli (10000*6\$)*(6,5)=390.000		

10/03/2020		
153 TİCARİ MALLAR	455.000	
		455.000
320 SATICILAR		
20 Ay Vadeli (10000*7\$)*(6,5)=455.000		

Örnek 2. ABC işletmesinin dönem sonunda stokları arasında bulunan mobilyaların maliyet bedeli 175.000 TL'dir. İşletme dönem sonunda bu varlıklarının renklerinin solmasından dolayı değerlerinin 140.000 TL'ye düştüğünü komisyon raporu ile tespit ettirmiştir. İşletme yönetimi söz konusu mobilyalarının 15000 TL'ye yeniden boyanarak 160.000 TL'ye satabileceğini öngörmektedir.

a)BOBİ FRS ve TMS'e göre yapılması gereken muhasebe kayıtları

Maliyet Bedeli: 175000

Net Gerçekleşebilir Değer (NGD): Tahmini Satış Maliyeti(-) Katlanılması Gereken Tutar

145.000: 160.000 (-) 15.000

Değer Düşüklüğü: 175.000 (-) 145.000 = 30.000

31/12/2020		
654 KARŞILIK GİDERLERİ	30.000	
158 STOK DEĞER DÜŞ. KARŞILIĞI (-)		30.000
Karşılık Ayrılması		

**BOBİ FRS ve TMS'e göre karşılık maliyet bedeli ile net gerçekleşebilir değerden düşük olanı (örneğimizde NGD) ile karşılık ayrıldı.

31/12/2020		
621 SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ	30.000	
158 STOK DEĞER DÜŞ. KARŞILIĞI (-)		30.000
Karşılığın 621'e Aktarımı		

b) VUK'a göre yapılması gereken muhasebe kayıtları,

31/12/2020		
654 KARŞILIK GİDERLERİ	35.000	
158 STOK DEĞER DÜŞ. KARŞILIĞI (-)		35.000
Karşılık Ayrılması		

*Maliyet Bedeli (-) Stoğun o günkü değeri: 175.000-140.000= 35.000 Değer Düşüklüğü

a. BOBİ-FRS 20. Bölüm Yabancı Para Çevrim İşlemleri

Dünya genelinde dış ticaret işlemlerinin artması, farklı para birimleri ile yapılan işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve finansal tabloların yabancı para birimine çevrilmesi; standartlarda belirlenen ilke ve kurallara göre yapılmalıdır. İşletmelerin geçerli para biriminden farklı para birimleri ile faaliyet göstermesi halinde bu standardın diğer standartlarla birlikte dikkate alınması ve finansal tablolara etkilerinin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir (Yılmaz ve Teker, 2020:134). Bu kapsamda dış ticarete kullanılan yabancı paralar ile yapılan işlemlerin muhasebeleştirilmesi ile ilgili *BOBİ-FRS Bölüm 20 Yabancı Para Çevrim İşlemleri ve TMS/21 Kur Değişiminin Etkileri Standardı'nın* benzer ve farklı yönleri bulunmaktadır.

BOBİ- FRS 20. Bölüm Yabancı para çevrim işlemleri standardının amacı; işletmelerin yabancı para cinsinden yaptıkları işlemlere ilişkin muhasebe ilkeleri ve işletmelerin finansal tablolarını ağırlıklı kullandıkları para birimi dışındaki başka bir para birimi cinsinden sunmaları durumunda yapılması gereken çevrim işlemlerine ilişkin esaslar düzenlenmektedir (BOBİ-FRS, md. 20/1).

Kullanılan Para Birimi: İşletme, ağırlıklı kullanılan para birimini belirlerken öncelikli olarak aşağıdaki faktörleri dikkate alır:

a) Ağırlıklı kullanılan para birimi:

(i) İşletmenin mal ve hizmetlerinin satış fiyatlarını en çok etkileyen para birimidir (bu para birimi genellikle, satış fiyatlarının belirlendiği ve ödemelerin yapıldığı para birimidir).

(ii) Rekabet unsurları ve yasal düzenlemeleriyle işletmenin mal ve hizmetlerinin satış fiyatlarını en çok etkileyen ülkenin para birimidir.

b) Mal ve hizmetlere ilişkin işçilik, hammadde ve diğer maliyetleri en çok etkileyen (genellikle bu tür maliyetlerin belirlendiği ve ödendiği) para birimidir (BOBİ-FRS, md. 20/3). TMS 21'md. 9'da da anılan bu maddenin benzer bir içeriğine ver verilmiştir.

İlk Muhasebeleştirme İşlemi: Yabancı para cinsinden işlemler ilk kayda alınırken, yabancı para birimindeki tutar işlem tarihindeki spot kur kullanılarak ağırlıklı kullanılan para birimine çevrilir. Spot (güncel) kur, hemen teslim halindeki geçerli olan döviz kurudur. İşlem tarihi, işlemin ilk kayda alındığı tarihi ifade eder. İlk kayda alma tarihi ise işlemin kapsamına girdiği bölüme göre belirlenir (BOBİ-FRS, md. 20/8). Bir yabancı para işlemi ilk muhasebeleştirme sırasında; yabancı para birimindeki tutara, geçerli para birimi ile işlem tarihindeki yabancı para birimi arasındaki geçerli kur uygulanarak, geçerli para biriminden kaydedilir/TMS 21 md.21). İlk muhasebeleştirme işlemleri BOBİ-FRS 20 ve TMS 21'de o günkü güncel kur ile muhasebeleştirilmektedir. VUK md. 280'e göre de Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen kur üzerinden çevrim yapılır.

Kur Farklarının Muhasebeleştirilmesi: Parasal kalemin ödenmesinden ya da parasal kalemin cari raporlama dönemi sonunda, ilk kayda alma tarihindeki veya bir önceki raporlama dönemi sonundaki kurdan farklı bir kurdan çevrilmesinden kaynaklanan kur farkı kazanç veya kayıpları oluştukları dönemde kâr veya zarara yansıtılır. Parasal kalemlere ilişkin kur farkı kazanç veya kayıpları, kalemin türüne göre Kâr veya Zarar Tablosunun ilgili kaleminde gösterilir (BOBİ-FRS, md. 20/14). TMS 21 md. 28'e göre de parasal kalemlerin ödenmesinden ya da dönem içinde veya önceki finansal tablolarda ilk muhasebeleştirme sırasında çevrildiklerinden farklı kurlardan çevrilmelerinden kaynaklanan kur farkları, istisnalar hariç, oluştukları dönemde kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

Kapanış Kuru: Yabancı para cinsinden parasal kalemler, dönem sonundaki spot kur kullanılarak ağırlıkla kullanılan para birimine çevrilir (BOBİ-FRS, md. 20/13). TMS 21 md. 23'a'e göre Her raporlama dönemi sonunda (a) Yabancı para parasal kalemler kapanış kurundan (işlem tarihindeki) çevrilir.

BOBİ-FRS Bölüm 20 Yabancı Para Çevrim İşlemleri ve TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri standardı içerisinde yer alan benzer ve farklı yönler bulunmaktadır. Yukarıda özet haliyle anlatılan benzerlik ve farklılıkların bulunduğu hususlar tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Yabancı Paralar'ın BOBİ-FRS 20, TMS 21 ve VUK ile Karşılaştırılması

	BOBİ-FRS-20	TMS-21	VUK
Kullanılan Para Birimi	İşletmenin mal ve hizmetlerinin satış fiyatlarını en çok etkileyen para birimidir.	BOBİ-FRS 20 ile uyumlu.	BOBİ-FRS 20 ile uyumlu.
İlk Muhasebeleştirme İşlemi	Yabancı para cinsinden işlemler ilk kayda alınırken, yabancı para birimindeki tutar işlem tarihindeki güncel kur kullanılarak ağırlıkla kullanılan para birimine çevrilir.	BOBİ-FRS 20 ile uyumlu.	Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca Belirlenen kur ile muhasebeleştirilir.
Kur farklarının muhasebeleştirilmesi	Parasal kalemlere ilişkin kur farkı kazanç veya kayıpları, kalemin türüne göre Kâr veya Zarar Tablosunun ilgili kaleminde gösterilir.	BOBİ-FRS 20 ile uyumlu.	Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca Belirlenen kur ile muhasebeleştirilir.
Kapanış Kuru	Dönem sonundaki güncel kur üzerinden işlem yapılır.	İşlem tarihindeki kur üzerinden işlem yapılır.	Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca Belirlenen kur ile muhasebeleştirilir.

Kaynak: BOBİ-FRS, TMS, VUK

Yabancı Paralar ile ilgili örnekler;

Örnek 1. ABC gıda işletmesi Çin'den kuruyemiş ithalatı yapan bir firmadır. 15 Kasım 2020 tarihinde kğ'ı 5 dolar olan kuruyemiştan 10.000 kg almıştır. Alım işleminin yapıldığı gün kur 7,50 TL'dir. İthal edilen mal 1 Aralık 2020'de işletmeye teslim edilmiştir. ABC işletmesi bu ithalatın bedelini 3 ay (90) gün sonra ödemek kaydı ile aynı fiyat üzerinden anlaşmıştır. Bu süre içerisinde hesap dönemi sonunda kur 7,75 TL, ödeme günü olan 15 Ocak 2021'de de kur 8,0 TL olmuştur. Kur 8,0 TL iken ABC işletmesi bankaya verdiği talimat ile ödemeyi gerçekleştirmiştir (KDV gözardı edilmiştir).

15/11/2020 159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI	375.000	
320 SATICILAR (5 \$*10000)=50000 \$ 50000\$*(7,50)=375.000		375.000

*BOBİFRS, TMS ve VUK'a göre aynı kayıt yapılır.

1/12/2020 159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI 320 SATICILAR (5 \$*10000)=50000 \$ 50000\$* (7,50)=375.000	375.000	375.000
---	---------	---------

*BOBİ FRS, TMS ve VUK'a göre aynı kayıt yapılır.

31/12/2020 650 TİCARİ BORÇLARA İLİŞKİN VADE FARKI GİDERLERİ VE ESAS FAALİYETLERLE İLGİLİ KUR FARKI ZARARLARI (-) 320 SATICILAR 50000\$* (7,75-7,50)=12500	12500	12500
--	-------	-------

* BOBİ FRS, TMS'e göre dönem sonu yapılması gereken kayıt.

31/12/2020 656 KAMBİYO ZARARLARI 320 SATICILAR 50000\$* (7,75-7,50)=12500	12.500	12.500
--	--------	--------

* VUK'a göre dönem sonu yapılması gereken kayıt.

15/01/2021 320 SATICILAR 656 KAMBİYO ZARARLARI 102 BANKALAR 50000\$* (8,0-7,75)=12500	387.500 12.500	400.000
---	-------------------	---------

* BOBİ FRS, TMS'e göre ödeme günü yapılması gereken kayıt.

15/01/2021 320 SATICILAR 656 KAMBİYO ZARARLARI 102 BANKALAR 50000\$* (8,0-7,75)=12500	387.500 12.500	400.000
---	-------------------	---------

* VUK'a göre ödeme günü yapılması gereken kayıt.

Örnek 2. ABC İşletmesi 20 Aralık 2020 tarihinde Çin'den birim fiyatı 3 dolar olan cep telefonu bataryalarından 5000 adet kredili olarak ithal etmiştir. İthalat işleminin gerçekleştiği gün dolar kuru 7,30 TL'dir. Bilanço günü ise dolar kuru 7,40 TL'dir. Kur farkı açısından oluşan muhasebe kayıtları BOBİ-FRS, TMS ve VUK açısından şu şekilde olacaktır;

31/12/2020 650 TİCARİ BORÇLARA İLİŞKİN VADE FARKI GİDERLERİ VE ESAS FAALİYETLERLE İLGİLİ KUR FARKI ZARARLARI (-) 320 SATICILAR (3 \$*5000)=15000 \$ 15000\$* (7,40-7,30)=1500	1500	1500
---	------	------

* BOBİ FRS ve TMS arasında kur farkları arasında herhangi bir ayırım bulunmadığı için tek bir kayıt yapılmıştır.

31/12/2020 656 KAMBİYO ZARARLARI 320 SATICILAR (3\$*5000)=15000 \$ 15000\$* (7,40-7,30)=1500	1500	1500
--	------	------

* VUK'a göre dönem sonu yapılması gereken kayıt.

3. SONUÇ

Uluslararası ticaretin tarafları olan ülkeler yapılan bu ticari işlemlerin; doğru, anlaşılabilir ve uluslararası sisteme uygun bir şekilde kaydedilmesini ve takip edilmesini arzulamaktadır. Uluslararası ticari işlemlerin tek bir formatta kaydedilip değerlendirilmesi ve raporlanması ancak uluslararası muhasebe standartlarının tüm ülkeler nezdinde uygulanması ile mümkündür. Bu hususta gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de çalışmalar devam etmektedir. Ülkemizde faaliyet gösteren işletmelerin durumuna göre de TMS/TFRS, BOBİ FRS gibi düzenlemeler, daha küçük işletmeler için de çalışmalar yapılmaktadır. Yayınlanan bu standartların daha önceden yerleşik muhasebe uygulamaları ile benzer veya farklı yönleri bulunmaktadır. Bu çalışma sonucunda stoklar ile ilgili BOBİ-FRS Bölüm 6, TMS 2 ve VUK arasında; satın alma maliyetleri açısından bir benzerlik, vade farkı ayrıştırmasında farklı düzenlemeler, değer düşüklüğü ayrılması hususunda da BOBİ-FRS ve TMS arasında bir benzerlik varken VUK açısından farklı bir düzenlemenin olduğu görülmüştür. Araştırmanın sonuçları yabancı paralar açısından değerlendirildiğinde sonuçların her üç düzenlemede de büyük oranda birbirlerine benzediği görülmektedir. Uluslararası ticaret yapan işletmelerin bu standartlara göre hazırladıkları finansal tablolar, şüphesiz bu alanda bir birliğin oluşmasını sağlayacaktır. Aynı zamanda bu işletmelerin muhasebe departmanlarında çalışan muhasebe meslek mensuplarının da gerekli düzenlemeleri takip etmesi, hazırlanan finansal tabloların etkinlik düzeyini artıracaktır.

KAYNAKÇA

- Abdioğlu, H.; Yumuşak S. ve Uyar E. (2014). Vergi Usul Kanunu ve Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Amortisman Konusunun İncelenmesi ve Örnek Uygulamalar. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 12(23), 364-397.
- Akçay, S. ve Uysal, M. (2019). Dış Ticaret İşlemlerinin Tms ile İlişkinin Vergi Usul Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Business & Management Studies: An International Journal* 7(1), 257-279.
- Alataş, A. ve Kılıç, İ. (2018). Özet Tablolar İle BOBİ FRS ve TMS/TFRS Arasındaki Farkların Karşılaştırılması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(64), 453-478.
- Ayluçtarhan, A. ve Kaya, S. (2018). *Vergi ve Gümrük Mevzuatı Dahil Dış Ticaret Muhasebesi*. İstanbul: İSMMMO Yayınları.
- Dayıoğlu, M. K. ve Dursun, G. D. (2020). BOBİ FRS Stoklar Standardının TMS 2 ve VUK Stoklar Maddelerine Göre Karşılaştırılması. *Pamukkale İşletme Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 159-179.
- Ergi, Ş. ve Güleç, Ö. F. (2019). Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (Bobi FRS) ile İlgili Muhasebe Eğitimcileri ve Uygulayıcılarına Yönelik Bir Araştırma. *Hittit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 377-399.
- Günaydın, E. ve Atlay Işık, D. (2017). Uluslararası Ticaret İşlemlerinde Karşılaşılan Hizmet Hatalarının Belirlenmesi: Nitel Bir Araştırma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, ICMEB17 Özel Sayısı, 13(13), 241-250.
- Görgün, M. G. ve Adıgüzel, S. (2020). *Dış Ticaret İşlemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karacan, S.; Çiftçioğlu, ve S. ve Kutlu, T. (2018). TMS–BOBİ FRS–VUK Kapsamında Kur Farklarının Değerlendirilmesinin Karşılaştırılması. *Uluslararası Turizm, İşletme, Ekonomi Dergisi*, 2(1), 1-10.
- Kökeş, E. (2014). Türkiye Muhasebe Standartları Çerçevesinde Dış Ticaret İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi ve Örnek Uygulamalar, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Prof. Dr. Targan Ünal), İstanbul: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Marşap, B. ve Barışçı, A. (2014). TMS-2 Stoklar Standardına Göre Dönüştürme Maliyetlerinin Ürün Maliyetlerine Etkisi. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 1(1), 1-16.
- Özkan, Ş. (2021). Türkiye Muhasebe Standartları Çerçevesinde İthalat İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi. *Gümrük ve Ticaret Dergisi*, 8(23), 44-65.
- Özulucan, A. ve Temel, E. (2020). Vergi Usul Kanunu ve Türkiye Muhasebe Standardı-2 Çerçevesinde Stokların İncelenmesi ve Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı'na Göre Muhasebe Uygulamaları. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 13(3), 911-947.
- Sabuncu, B. (2018). Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı ve Tekdüzen Muhasebe Sistemi Açısından Hasılatın Ölçüm ve Muhasebeleştirilmesinin İncelenmesi. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20(4), 738-760.

Selvi, T. ve Ercan, M. (2018). BOBİ FRS Kapsamında “Stoklar”. *Muhasebe Enstitüsü Dergisi*, 16(59), 47-57.

Yılmaz, E. ve Teker, S. (2020). Dış Ticaret İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi: Tms-2 Stoklar, Tms-21 Kur Değişiminin Etkileri Standartları ve Vuk ile Karşılaştırılması. *Press Academia Procedia*, 11(1),132-137.

Ek Kaynaklar

Büyük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler, BOBİ-FRS Bölüm 6 Stoklar, (BOBİ-FRS).

Büyük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler, BOBİ-FRS Bölüm 20 Yabancı Para Çevrim İşlemleri, (BOBİ-FRS).

Türkiye Muhasebe Standartları, TMS 2 Stoklar, (TMS).

Türkiye Muhasebe Standartları, TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri, (TMS).

Vergi Usul Kanunu, (VUK).
